

 Cités
de caractère
BOURGOGNE-FRANCHE-COMTE

Saint-Gengoux le-National

ONTDEK HET MIDDELEEUWSE HART
OP JE EIGEN TEMPO !

BOEKJE GEPRODUCEERD
DOOR UW VVV-KANTOOR SUD CÔTE
CHALONNAISE

www.tourisme-sud-cote-chalonnaise.com

 Communauté de Communes
Sud Côte
Chalonnaise
OFFICE DE TOURISME

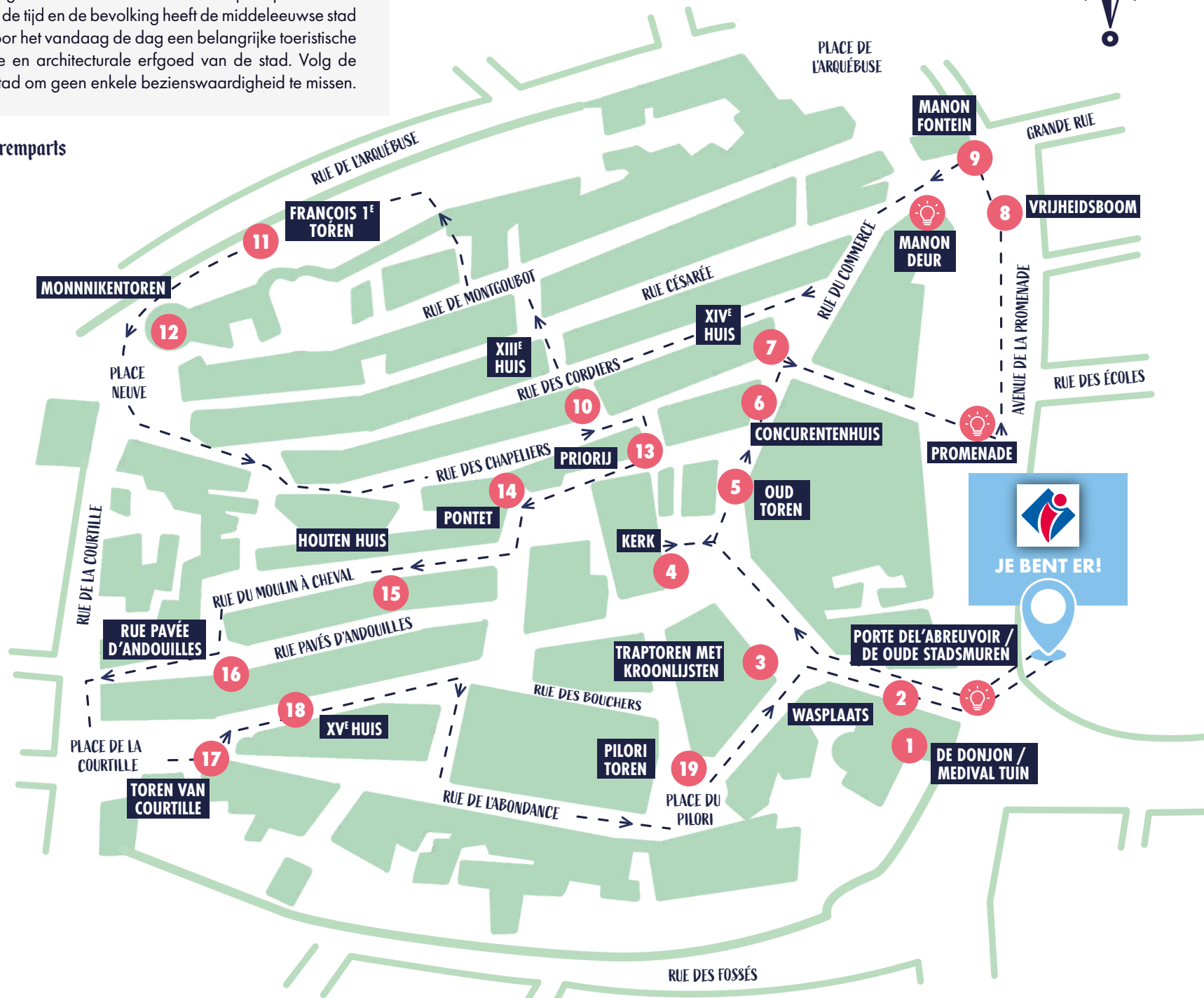
 Offices de
Tourisme
de France

De zuidelijke Côte Chalonnaise kan bogen op een opmerkelijk erfgoed dat even gevarieerd als fascinerend is. Castraal erfgoed, middeleeuwse steden, dorpen en gehuchten vormen de rijkdom van dit gebied. Bezoek Saint-Gengoux-le-National voor een voorproefje van deze prachtige streek. Ondanks de evolutie van de tijd en de bevolking heeft de middeleeuwse stad haar erfgoed weten te behouden, waardoor het vandaag de dag een belangrijke toeristische trekpleister is. Ontdek het rijke historische en architecturale erfgoed van de stad. Volg de aanwijzingen op de plattegrond van de stad om geen enkele bezienswaardigheid te missen.

Porte de l'Abreuvoir - Les anciens remparts

- 1 De Toren - Medievale tuin**
- 2 De wasplaats**
- 3 De gehorniste traptoren**
- 4 Kerk Saint-Gengoux**
- 5 De oude toren**
- 6 Concurrentenhuis**
- 7 XIVe Huis**
- La Promenade**
- 8 De vrijheidsboom**
- 9 Manon Fontein**
- Manon By**
- 10 XIIIe Huis**
- 11 François I^e Toren**
- 12 Monnikentoren**
- 13 Priorij**
- 14 Het bruggebouw**
- 15 Het Timber Ingelijst Huis**
- 16 Rue Pavée d'Andouille**
- 17 Toren van Courtille**
- 18 XVe Huis**
- 19 Piloni Toren**

De naam van de stad door de eeuwen heen: De stad dankt zijn naam aan de eerste kerk, gewijd aan Saint-Gengoux door de monniken van Cluny. Het werd bekend als Saint-Gengoux-le-Royal, na de doortocht van koning Lodewijk IX (Saint Louis). In 1793 veranderde de stad zijn naam in Jouvence. Pas in 1814 kreeg het weer de naam Saint-Gengoux-le-Royal. In 1848, bij de geboorte van de Tweede Republiek, werd Saint-Gengoux-le-Royal le-National, maar keerde terug naar le-Royal in 1852, toen de Republiek viel. In 1881 werd de naam Saint-Gengoux-le-National definitief aangenomen, hoewel de inwoners de namen Jouvencelles en Jouvenceaux behielden.

EEN BEETJE VAN *geschiedenis!*

De middeleeuwse steegjes van Saint-Gengoux-le-National, even historisch als dynamisch en commercieel, onthullen een schat aan charme. Een bezoek aan dit middeleeuwse dorp met zijn rijke geschiedenis is een echte aanrader. Saint-Gengoux, gelegen op het kruispunt van 5 grote verbindingswegen tussen Autun, Cluny, Chalon, Tournus en Mâcon, nam vanaf de Romeinse tijd een belangrijke strategische positie in. In de 10e eeuw, na de stichting van de abdij van Cluny, ongeveer 20 km verderop, kwam het dorp onder de jurisdictie van de monniken, die het Saint-Gengoux (Latijn: villa sancti gangulphi) noemden. In de 12e eeuw kwam de abdij in conflict met de graaf van Chalon en de monniken vroegen hulp aan koning Lodewijk VII die, hoewel koning van Frankrijk, geen land bezat in Bourgondië. Hij maakte van de situatie gebruik om zijn invloed in de regio te doen gelden en onderhandelde met de

monniken over de verdeling van Saint-Gengoux (pariage-contract) in ruil voor zijn bescherming. Hij richtte vervolgens een châtelainie (koninklijk gerechtelijk centrum) op, bouwde een kasteel en vestingmuren en gaf toestemming voor de eerste jaarmarkten.

De dubbele voogdij van de abdij van Cluny en de koning van Frankrijk leidde tot een verrijking van de stad en een toename van de bevolking. Veel sporen van dit rijke verleden zijn vandaag de dag nog te zien als je door de straten van het stadscentrum wandelt.

In 2017 kreeg Saint-Gengoux-le-National het label «Cité de Caractère Bourgogne-Franche-Comté», een erkenning voor kleine steden met alle historische sporen van stedelijke activiteit die erin geslaagd zijn een eerste klas stedelijk, architecturaal en landschappelijk erfgoed te bewaren.

Om niet te missen!

LE MUSÉE DU PATRIMOINE

Het bevindt zich onder het VVV-kantoor en heeft een aantal tijdelijke tentoonstellingen.

Alleen open voor tentoonstellingen.

MÉDIALE TUIN

Situated in front of the Cure (former castle keep), it lists over 50 species of plants.

Free access all year.

DE LANDELIJKE MARKT

1e en 3e dinsdag van elke maand en elke dinsdagochtend in de zomer.

Avenue de la Promenade

ATELIER CÉRAMBOIS

Deze artistieke en creatieve workshop in het hart van de middeleeuwse stad is voor iedereen toegankelijk en stelt je in staat om je eigen artistieke projecten op keramische of houten voorwerpen te maken.

6 rue des Chapeliers - 06 03 20 33 94

LE BARON PERCHÉ

Breng een ontspannen moment door in deze boekwinkel - koffie - spelletjes. **2 Route de Joncy - 09 51 06 28 72**

LA CHAUDRETTE

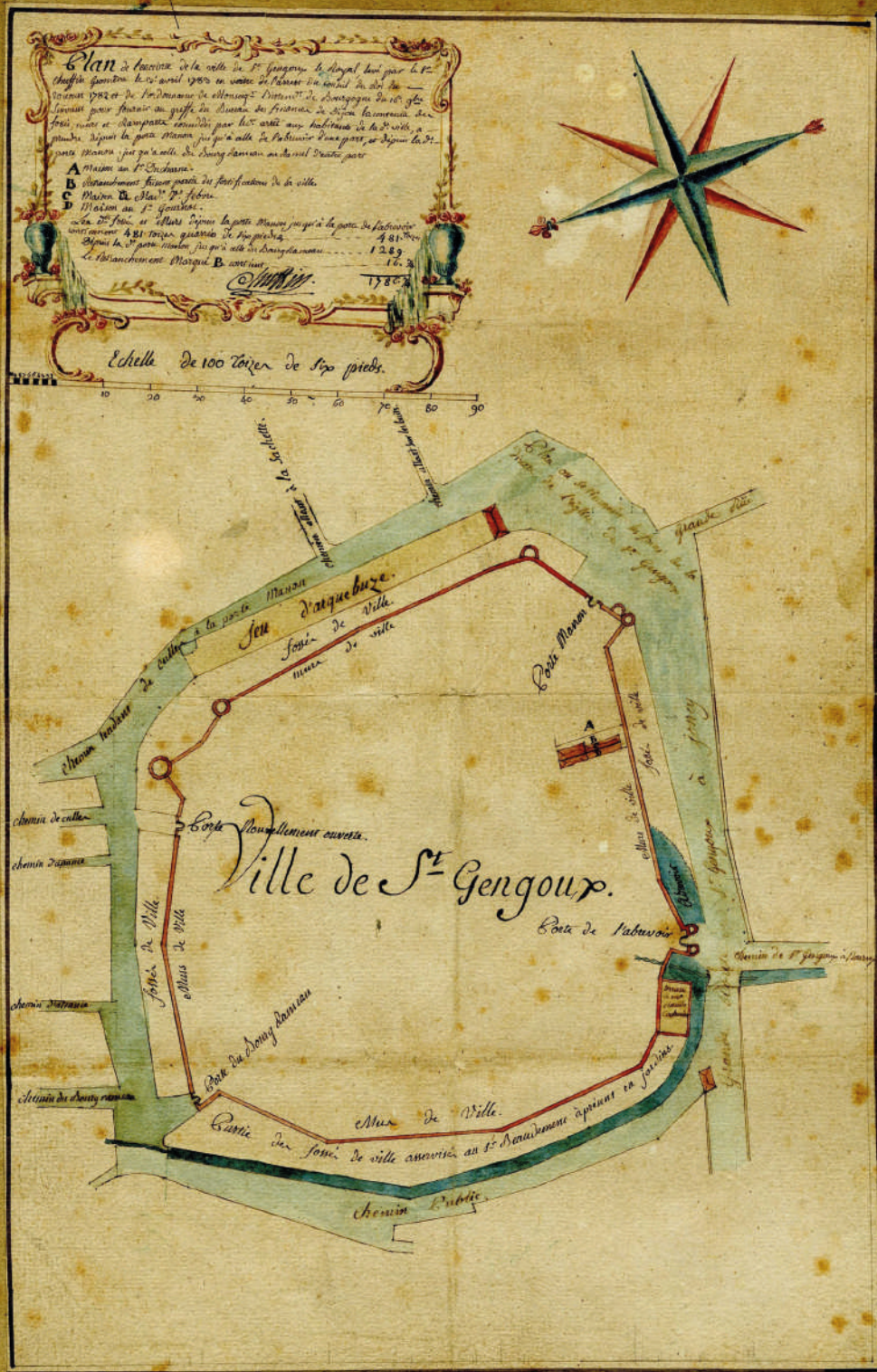
Een verkoopprijs voor lokale ambachtslieden en producenten. Je vindt er een verscheidenheid aan producten: wijnen, specerijen, terrines, natuurlijke cosmetica, handgemaakte creaties, enz...

Impasse de la Vieille Tour

LA CRÉMAILLÈRE

11 kunstenaars brengen deze kunstnijverheidsgalerie in het historische centrum tot leven.

Rue du Commerce - 06 14 13 71 52

Porte de l'Abreuvoir - Les anciens remparts

Koning Lodewijk VII van Frankrijk gaf toestemming voor de bouw van wallen om de stad te beschermen tegen de plunderingen van de Comte de Chalon. De bouw van de vestingwerken begon in 1200, onder zijn opvolger Philippe Auguste, en werd voltooid onder Lodewijk IX. Een groot deel werd vier eeuwen later vernietigd op bevel van Henri IV. De laatste vestingwerken werden in 1782 door koning Lodewijk XVI aan de stad afgestaan.

Het verdedigingssysteem van de stad werd aangevuld met grachten en torens. Vier toegangspoorten gaven toegang tot de stad Saint-Gengoux. De Porte de l'Abreuvoir bevond zich vlakbij de huidige rotonde (overblijfselen van een toren zijn te zien onder de weg, vlakbij het Monument aux Morts). Een andere poort bevond zich bovenaan het dorp (zie punt 12), de Porte du Bourg-Hameau opende de stad in het westen en de vierde, bekend als de Porte aux Loups, bevond zich in het noordwesten.

Toen de bevolking groeide, werd de eerste omheining te klein. Er werd een tweede, grotere behuizing gebouwd.

De Toren - Medievale tuin

Toen Lodewijk VII toestemming gaf voor de bouw van vestingwerken rond de stad, gaf hij ook toestemming voor de bouw van een kasteel. Het werd gebouwd tijdens het bewind van Philippe Auguste en werd voltooid in 1206. Het had een krachtige donjon en werd geflankeerd door vier torentjes, die in 1606 op bevel van Henri IV werden ontmanteld. Alleen de donjon is overgebleven en werd in 1664 de pastorie, nadat Lodewijk XIV het aan de congregatie had afgestaan. Aan de noordgevel werd later een traptoren uit 1683 toegevoegd.

De middeleeuwse tuin, ingehuldigd in 2010, lijkt de plaats in te nemen van de ophaalbrug die de beek voor de donjon overspande.

De Toren

Wasplaats

De wasplaats

Saint-Gengoux-le-National ligt aan de samenvloeiing van verschillende stromen, waarvan de meeste gekanaliseerd zijn. Vroeger werd het water van al deze beken omgeleid om een deel van de grachten rond de vestingmuren te vullen.

Voor de bouw van het washuis in de 19e eeuw stond er een grote fontein, bekend als de «Fontaine de Jouvence» naar de Franse Revolutie, met een bron die gevoed werd door verschillende bronnen en een fontein die zijn water in een 18 meter lang washuis goot. Dit complex is nu overdekt door de weg.

Het huidige washuis wordt gevoed door dezelfde bron en heeft een impluvium, een grote opening in het dak die ontworpen is om maximaal licht in het bassin te brengen. Het dak wordt ondersteund door gietijzeren kolommen en de omvang van dit washuis is opmerkelijk.

De gekorniste traptoren

Als koninklijke stad werd Saint-Gengoux-le-National vanaf 1246 bestuurd door een baljuw (de plaatselijke vertegenwoordiger van de koning). Het huis van de baljuw bevindt zich in de rue de l'Église. De ingang wordt bekroond door een latei met beugels die leidt naar een trap met kraagstenen. De trap is halfcilindrisch van vorm en wordt overspannen door een systeem van lastoverdracht op een boog, die op zijn beurt wordt verstevigd door een ijzeren ketting, wat hem een grote stevigheid geeft. Deze prachtige wenteltrap bevindt zich in een typisch 16e-eeuws huis.

Gekornsite traptoren

Kerk Saint-Gengoux

In 1120 besloten de Benedictijnen van Cluny een «Grande Église» te bouwen onder de naam Saint-Gengoux. Tijdens de godsdienstoorlogen staken de protestanten de kerk in brand en verwoestten het koor en het schip, maar het dwarschip en de klokkentoren hielden stand. In 1562 werd de kerk opnieuw afgebrand door de hugenoten, maar werd herbouwd in 1566 met de toevoeging van de klokkentoren, die toegang gaf tot de klokken en bewaking van de valleien mogelijk maakte. In 1802 werden de vier kapellen naast de kerk afgebroken om een granmarkt te bouwen. De achthoekige Romaanse klokkentoren

van drie verdiepingen is nog steeds typisch voor de Cluniac stijl, hoewel het kale dak in 1867 werd vervangen door een spits. De kerk is 40 meter lang en 16 meter breed. Sinds augustus 2004 is de kerk geregistreerd bij de Federatie van Cluniac Sites. Binnen zijn talrijke beelden, wapenschilden en enkele fresco's bewaard gebleven.

De Oude Toren

Ga het doodlopende steegje in en loop onder een «pontet» door. Hier vind je tussen de oude huizen een rustieke toren, een van de oudste van de stad. Hij stond op de eerste ommuring uit het begin van de 13e eeuw. Zijn conische vorm versterkt zijn soliditeit.

De Oude Toren

Concurrentenhuys

6

Concurrentenhuys

Krachtens een pauselijke bul van 1482 leefden de confraters als een gemeenschap binnen een vereniging die de «Mépart» werd genoemd. Ze moesten afkomstig zijn uit het dorp en hun studies voltooid hebben. De bisschop van Chalon wijdde hen vervolgens tot priester, waardoor ze confrères werden. De hoek van de rue du Commerce en de rue de l'Espérance wordt geflankeerd door een decoratieve.

XIVe Huis

7

XIVe Huis

Dit pand behoorde in de Middeleeuwen toe aan een rijke burger. De kozijnen dateren uit verschillende periodes. De «trilobes» dateren uit de 13e eeuw en de «accolades» uit de 15e eeuw.

La promenade

De promenade lag buiten de stadsmuren en werd ingenomen door tuinen die de inwoners van voedsel voorzagen. Nadat Lodewijk XVI de stad zijn laatste vestingwerken had gegeven, werden ze afgebroken. De grachten rond de muren van Saint-Gengoux waren niet voldoende om al het puin van de oude muren te absorberen. De grachten werden gedempt en de Promenade verscheen in het Napoleontische kadaster van 1817. Het was in de 19e eeuw dat de gebouwen langs de Promenade van boven naar beneden werden gebouwd. Deze gebouwen werden vanaf het begin gebruikt voor commerciële doeleinden.

8

De vrijheidsboom

Na de Revolutie werd er in 1792 een «vrijheidsboom» geplant. De eik werd in 1802 vervangen door een kastanjeboom, een van de opmerkelijke bomen van Bourgondië. Helaas was deze tweehonderd jaar oude kastanjeboom te ziek om in 2017 gekapt te worden.

Vrijheidsboom

9

Manon Fontein

De bron van Manon, gelegen buiten het dorp in de buurt van Les Buis, bevoorraade Saint-Gengoux via een gekanaliseerde stroom. Het water voedde de Fontaine de Manon, een prachtige monumentale fontein in een nis die uitkijkt over de promenade.

Manon Fontein

XIIIe Huis

The Manon By

Deze poort maakte deel uit van het verdedigingssysteem rond de middeleeuwse stad. Ze werd voorafgegaan door twee torens, waarvan er nog één overeind staat. De veelhoekige vorm is geïntegreerd in het huis op de hoek van de Rue du Commerce en de Place de la Fontaine. Je kunt nog steeds de schietgaten zien, die deel uitmaakten van de verdedigingswerken van de ingang.

10

XIIIe Huis

Dit huis is een van de oudste in de stad. De vroege 13e-eeuwse architectuur kan worden herkend aan de kleine afmetingen en raamkozijnen. Aan de rechterkant zijn de overblijfselen van een middeleeuwse winkel. In die tijd telde Saint-Gengoux-le-National zo'n zestig van zulke winkels.

François 1^e Toren

François I^e Toren

De toren, die intact is gebleven, maakte deel uit van de versterkte ommuring van de stad. Vanaf het einde van de 15e eeuw beoefende een groep boogschutters het «vogelschieten» vanaf deze toren. Er werden wedstrijden georganiseerd tussen gezelschappen uit naburige steden. Het grote evenement van het jaar was het «Tir à l'oiseau» (vogelschieten), gereserveerd voor leden van de compagnie. De houten vogel werd op een paal bovenaan de toren bevestigd. De winnaar was degene die het laatste stukje van de vogel afpikte. Onder het bewind van François I vervingen de harquebusiers de boogschutters.

Monnikentoren

Het was even hoog als de Tour François Premier, maar groter in diameter. Het bood ooit onderdak aan militair personeel. Je kunt de «schietgaten» zien, boogdoorgangen die zijn omgevormd tot kanonnen.

Monnikentoren

Priorij

Dit gebouw werd bewoond door monniken, vandaar de naam. Dit 15e-eeuwse bijgebouw bevat nog steeds een opmerkelijke gotische kapel.

Priorij

Het bruggebouw

De brug kijkt uit over de Rue des Moutons. In de middeleeuwen werd de brug gebruikt om twee huizen met elkaar te verbinden om de woning van een burger uit de Cité te vergroten. Een van de gevels wordt omlijst door een fronton in renaissancestijl.

Le Pontet

Het Timber Ingelijst Huis

Dit gebouw in flamboyante gotische stijl is te zien vanaf zowel de rue des Moutons als de rue du Moulin à Cheval. De Bourgondische vakwerkarchitectuur dateert uit het tweede kwart van de 15e eeuw, terwijl de funderingen dateren uit 1410.

Het Timber Ingelijst Huis

Rue Pavée d'Andouilles

Andouilles are non-conforming, unsaleable cobblestones from the production of sandstone cobblestones in the Saint-Gengoux region. They were then donated to neighboring communes.

Ruelle pavée d'Andouilles

Toren Van Courtille

18

XVe Huis

Dit middeleeuwse huis heeft enkele prachtige overblijfselen van raamkozijnen. Links is een deur met een kozijn in renaissancestijl.

19

De Pilori Toren

De Pilori toren stond op de eerste ommuring van de Cité. Hij werd zo genoemd omdat hij ooit de Place Pilori domineerde.

De rust en charme van dit plein mogen niet verhullen dat er in de middeleeuwen een schandpaal nodig was voor de koninklijke rechtspraak.

Pilori Toren

17

Toren Van Courtille

Dit plein wordt gedomineerd door een onregelmatig gevormd huis met een traptoren. Het stond waarschijnlijk op de eerste ommuring van de stad.

XVe Huis

Waarom Jouvence?

Na verschillende vergaderingen van de Algemene Raad van de gemeente in 1793 werd de stad omgedoopt tot Jouvence om de term «Koninklijk» en de naam van een heilige, die ongepast leek na de Revolutie, te schrappen. Jouvence werd gekozen vanwege de fonteinen en de ligging van de stad. Een decreet van de Conventie bekrachtigde de naam op 4 maart 1793.

Wie was Saint-Gengoux?

Gengoux was een tijdgenoot van Pepijn de Korte, stichter van de Karolingische dynastie. Hij werd geboren in het oosten van Frankrijk, niet ver van Langres (in het huidige Haute-Marne). Hij was een rechtvaardig en vrijgevig man en een goed krijger. Een van de legendes rond zijn leven is dat hij de ontroof van zijn vrouw ontdekte. In plaats van haar te straffen, besloot hij van haar te scheiden en naar een ander land te verhuizen. De minnaar van zijn vrouw vermoordde hem echter in 763. Volgens de legende kregen beide minnaars voor straf lichamelijke misvormingen.

Gengoux, aan wie veel wonderen werden toegeschreven en wiens leven voorbeeldig was, werd al snel als martelaar beschouwd. Zijn roem nam niet af en in het begin van de 10e eeuw werd hij heilig verklaard. Hij wordt beschouwd als de beschermheilige van mensen die ongelukkig zijn in hun huwelijk en wordt vereerd omdat hij vrede brengt in onrustige gezinnen.

Relikwieën van de heilige worden bewaard in de kerk van Saint-Gengoux-le-National. Een stuk van het scheenbeenhoofd werd in 1899 teruggebracht door de aartspriester van de stad.

Meer weten

GENIET VAN EEN ONTSPANNEN RITJE OP JE FIETS!

Kom en ontdek het recreatiegebied bij het voormalige station Saint-Gengoux-le-National, waar je fietsen kunt huren om de prachtige groene route te verkennen. Maak je klaar om te trappen langs deze rustige route, speciaal ontworpen voor fietsers. Geniet van de schoonheid van het omringende landschap, de pittoreske landschappen en de rustgevende sfeer die langs de groene route heerst.

ONTDEK HET ZUIDEN VAN DE CÔTE CHALONNAISE

Onze toeristische gids is de ideale reisgenoot voor alle soorten reizigers, of het nu gaat om natuurliefhebbers, fijnproevers of geschiedenisfanaten. Van emblematische plekken tot verborgen schatten, je vindt alle goudklompjes van ons grondgebied om je verblijf onvergetelijk te maken.

ONTDEK DE MIDDELEEUWEN VAN BUXY

Verken het historische centrum van Buxy met ons rondleidingboekje, verkrijgbaar bij onze toeristische diensten of als download op onze website.

Bibliografie :

Histoire de Saint-Gengoux-le-Royal, Gérard Mignot

Histoire de Saint-Gengoux-le-National, Marguerite Rebouillat

Bulletin annuel 2021 S.E.H.N.

Archives en ligne des Archives départementales de Saône-et-Loire

TOERISTENBUREAU
Sud Côte Chalonnaise

Place de la Gare

71390 BUXY

+33 (0)3 85 92 00 16

4 Avenue de la Promenade

71460 SAINT-GENGOUX-LE-NATIONAL

+33 (0)9 77 35 14 40

tourisme@ccscc.fr

www.tourisme-sud-cote-chalonnaise.com

